روزنامه شرق

شنبه ۱۹ آذر ۱۳۹۰ • ۱۴ محرم ۱۴۳۳ • ۱۰دسامبر ۲۰۱۱ • سال نهم

شماره پیاپی ۱۴۱۲ • شماره ۴۸۸ دوره جدید • ۱۲صفحه+۳۲صفحه ضمیمه • ۱۰۰۰تومان

گفت‌وگوی «شرق» با سیدمحمد صدر:

برابر دانستن حق رأی کشورها بازی با کلمات است

معاونت‌عربی و آفریقایی وزارت خارجه دولت اصلاحات معتقد است: «رابطه با کشورهای کوچک هیچ اشکالی ندارد و سفر روسا هم اشکالی ندارد اما مهم این است که قدر و اندازه آنها کاملا بر اساس وزن و جایگاه بین‌المللی آنها باشد. این اشتباه نباید صورت بگیرد که گفته شود...

صفحه۴ضمیمه

اسدالله عسگراولادی در گفت‌وگو با «شرق»:

میوه را سیاسی نکنیم

اسدالله عسگراولادی سعی نمی‌کند از عملکرد نادرست برخی از هم‌صنفان خود در واردات کالاهای بی‌کیفیت از چین دفاع کند اما معتقد است: «اگر بتوانیم تولید محصولات غذایی خود را افزایش دهیم نیازی به واردات نیست، اما ناچاریم به دلیل قیمت تمام‌شده بالای محصولات...

صفحه۲۶ضمیمه

ضمیمه اول هفته

انتخابات روسیه

راه دشوار پوتین از دوما تا کرملین

■ پرونده میهمانان دیپلماسی ایران

آنان که آمدند

با گفتار و آثاری از:

جواد منصوری
محمدعلی سبحانی
حشمت‌الله فلاحت‌پیشه
حسین سلیمی

بهمنی به بانک‌ها دستور داد

عرضه نامحدود ارز به واردکننده‌ها

گروه اقتصاد: دیروز آخرین بخشنامه بانک‌مرکزی که چندمین بخشنامه در حوزه ارزی است، به شبکه بانکی ابلاغ شد. این نهاد صراحتا واردکنندگان را خطاب قرار داده تا ارز مورد نیاز خود را از شبکه بانکی تهیه و بازار آزاد را رها کنند. گویا بهمنی، رییس کل بانک‌مرکزی با به کارگیری دوباره این تاکتیک، آن هم به صورت قانونی و رسمی سعی دارد بازار ارز را تک نرخی کند و نوسان‌های نفس‌گیر آن را پایان دهد؛ سیاستی که کارشناسان از هم اکنون آن را شکست خورده می‌دانند زیرا تحریم‌های یکجانبه علیه ایران امکان انجام واردات از طریق گشایش اعتبار اسنادی را از تجار ایرانی گرفته است و آنان مدت‌هاست به خرید نقدی روی آورده‌اند که منبع تامین ارزهای آن، جایی جز بازار آزاد نبوده و نیست. البته بهمنی از آن‌رو بر این قشر خاص تاکید ویژه دارد که دولت مدت‌هاست از واردات به عنوان ابزاری برای کنترل تورم استفاده می‌کند و در این سال‌ها واردات کالا به کشور جنبه سیاسی و گاه فانتزی یافته است به‌طوری که کارشناسان از آن با عنوان واردات بی‌رویه یاد می‌کنند. البته کنترل تورم و بازار ارز برخی از دلایل صدور این بخشنامه هستند. برخی از کارشناسان چون علی فتاح دلیل دیگر آن را عدم توانایی بانک‌مرکزی در تامین ارز فیزیکی می‌دانند. این اتفاق نیز به واسطه تحریم رخ داده است، در صورتی که بانک‌ها تنها قادرند ارز تحریری را، آن هم در قالب گشایش ال‌سی تامین کنند. یعنی همان چیزی که بانک‌مرکزی به دنبال آن است تا از هدر رفت ذخایر ارزی ایران جلوگیری کند.

گزارش صفحه ۴ را بخوانید

تیترها

ایران از آمریکا به سازمان ملل شکایت کرد

هواپیمای غنیمتی جنجالی

صفحه ۲

آمارها از دهه ۳۰ خورشیدی تاکنون نشان می‌دهد

افزایش ۳۸۰درصدی وقوع سیل در ایران

صفحه۱۱

گزارش «شرق» از کنگره جهانی نفت و موضع مدیر شرکت نفت ایتالیا

شک دارم اروپا نفت ایران را تحریم کند

دوحه- رضا زندی: مراسم عربی که به پایان رسید آیین تزاری آغاز شد. وزیر انرژی روسیه نشان بیست و یکمین دوره «المپیک نفت» را از وزیر قطر گرفت تا مسکو میزبان «کنگره جهانی نفت» در سال ۲۰۱۴ باشد. بیستمین کنگره نفت پنجشنبه‌شب با برگزاری مراسم متنوعی در مرکز باشکوه کنفرانس‌های دوحه به پایان رسید. ایران یکی از خبرسازترین کشورهای اجلاس پنج روزه دوحه بود. تبعات تحریم خرید نفت خام ایران برای اقتصاد جهانی یکی از سوالات ثابت نشست‌های خبری کنگره نفت بود. وزیر انرژی روسیه هم با اعلام مخالفت تلویحی با تحریم نفتی ایران، یکی از چهره‌های خبرساز دوحه لقب گرفت. هرچند سرگئی اشماتکو با سیاسی خواندن تحریم احتمالی نفت ایران تاکید کرد که «روسیه تمام تلاش خود را برای داشتن موضعی بی‌طرفانه انجام می‌دهد.» اما نگفت که چرا گازپروم به‌رغم امضای تفاهم‌نامه توسعه میدان نفتی آذر ایران، یک ماه پیش از این میدان کنار کشید.

دسته گل توتال و سخنان دوماژری

اروپایی‌ها مواضع متفاوتی درباره تحریم نفتی ایران در حاشیه بیستمین کنگره جهانی نفت اتخاذ کردند. وقتی در نشست خبری مدیرعامل توتال فرانسه، از کریستف دوماژری پرسیدیم که آیا اروپا با بحران اقتصادی‌اش می‌تواند خرید نفت از ایران را تحریم کند، پاسخ داد: «تجربه نشان داده هنگامی که در بازار نفت کمبود به وجود می‌آید بازار نفت همواره دنبال یک راه‌حل می‌گردد و آن را پیدا می‌کند.» موضع دوماژری همسوی سارکوزی بود. فرانسه از طراحان تحریم خرید نفت از ایران است. اروپا با واردات ۴۵۰ تا ۵۰۰هزار بشکه، ۱۸درصد نفتش را از ایران تامین می‌کند. فرانسه اما تنها چهاردرصد نفتش را از تهران می‌خرد. این سخنان دوماژری در حالی بیان شد که توتال بعد از انتخاب رستم قاسمی دسته گل بزرگی برایش فرستاده بود.

تعریف مدیرعامل انی از خوش‌حسابی ایرانی‌ها

وقتی پائلو اسکارونی، مدیرعامل شرکت «انی» ایتالیا به سالن خبرنگاران آمد مهم‌ترین پاسخش درباره امکان تحریم نفتی ایران بود: «شک دارم که اتحادیه اروپا نفت ایران را تحریم کند.» شرکت «انی» طرح توسعه میدان نفتی دارخوین را اجرا کرد؛ میدانی که در حال حاضر حدود ۱۶۰هزار بشکه در روز نفت تولید می‌کند. «انی» اما، تمایلی برای توسعه فاز سوم این میدان نشان نداد. با این همه اسکارونی در دوحه از ایران تعریف کرد: «ایرانی‌ها همواره به موقع پول نفت‌شان را پرداخت کرده‌اند. ما از اینکه ایرانی‌ها تمام مسوولیت‌های قراردادی‌شان را انجام داده‌اند خیلی خوشحالیم.» وقتی از مدیرعامل «انی» پرسیده شد که در صورت تصویب تحریم نفتی ایران در اتحادیه اروپا، چه موضعی اتخاذ خواهد کرد، پاسخ داد: «اگر اتحادیه اروپا نفت ایران را تحریم کند مجبوریم از این قانون پیروی کنیم.»

در آن صورت دریافت پول‌تان از ایران چه می‌شود؟

«حتی اگر تحریمی باشد بدهی‌های قبلی ما را در بر نخواهد گرفت.» براساس قرارداد «انی» در میدان نفتی دارخوین، ایران باید از محل فروش بخشی از نفت این میدان نفتی، هزینه توسعه‌اش را به «انی» بپردازد. شاید اگر خرید نفت ایران تحریم شود مقامات ایرانی برای بازپرداخت پول «انی» اما و اگر کنند. ایتالیا یکی از بزرگ‌ترین مشتریان نفتی ایران در اروپاست.

گفت‌وگو با رییس جدید کنگره جهانی نفت

پنجشنبه شب رییس جدید «کنگره جهانی نفت» در مراسم اختتامیه بیستمین اجلاس در دوحه معرفی شد. «رناتو برتانی» برزیلی بر صندلی «رندی گوسن» نشست. بلافاصله بعد از پایان مراسم، شرق اولین رسانه‌ای بود که با «برتانی» مصاحبه کرد. او سعی کرد با احتیاط به سوالات شرق پاسخ دهد:

آقای برتانی، برنامه شما به‌عنوان رییس جدید کنگره جهانی نفت در سه سال آینده چیست؟ به نظر شما وضعیت انرژی دنیا تا اجلاس مسکو چطور خواهد بود؟

«برنامه‌های ما از همین الان برای کنگره آینده آغاز شده است. باید خیلی سریع برنامه‌هایمان را با کیفیتی بالا پیش ببریم. یکی از موضوعات کلیدی که می‌خواهیم به آن دست یابیم، این است که در ۲۰ سال آینده چه منابع انرژی در جهان مورد استفاده قرار خواهد گرفت. البته فکر می‌کنیم همچنان نفت و گاز به‌عنوان منابع انرژی در بلندمدت مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

چه سهمی را برای انرژی‌های نو و تجدیدپذیر و همچنین انرژی هسته‌ای در آینده در نظر گرفته‌اید؟

باید این مساله را این‌طور کامل کنم که انواع دیگر انرژی مانند انرژی‌های تجدیدپذیر، خورشیدی و هسته‌ای همانند نفت و گاز مهم هستند و نقش خیلی مهمی ایفا می‌کنند؛ حتی به‌رغم اتفاقی که برای نیروگاه هسته‌ای ژاپن افتاد. با انواع تکنولوژی‌های جدید می‌توان استفاده از انرژی‌های جدید را افزایش داد. با این نگرش می‌توانیم تولید انرژی را در آینده ادامه دهیم.

فکر نمی‌کنید اگر برخی کشورهای مصرف‌کننده، دارندگان ذخایر بزرگ انرژی دنیا را محدود کنند تضمین عرضه انرژی دنیا با خطر روبه‌رو شود؟

فکر می‌کنم تمام منابع انرژی دنیا با توجه به اهمیتی که برای اقتصاد جهانی و تولید بیشتر و تضمین عرضه دارند، باید توسعه یابند تا برای نسل آینده سوددهی داشته باشند.

ادامه در صفحه ۴

نکته

واکنش رییس جدید کنگره جهانی نفت به تحریم خرید نفت ایران در گفت‌وگو با «شرق»

حرف اول

فستیوال گل‌نزن‌ها

بهمن فروتن

بازی با بی‌طرفی کامل ممبینی شروع شد. او سکه را روی زمین نشاند و نه کف دستش. پنج دقیقه اول بازی را پرسپولیس در زمین استقلال خیمه زد و تا دقیقه هشت، بازی را اداره کرد. استقلال بالاخره با چند ضدحمله، باد زیر خیمه‌های پرسپولیس انداخت و با یکی، دو خطر جدی، از زمینش کند تا به پرسپولیسی‌ها نشان دهد فوتبال خوب، هم دفاع و هم حمله، یعنی هر دو است. تا دقیقه ۳۰ پرسپولیس غایبان زیادی داشت، پست‌های فعال ولی، رضایی و کریمی بودند. بالاخره استقلال در دقیقه ۳۶ به یک شانس صددرصد رسید که آرش آن را گل نکرد. سه دقیقه بعد در دقیقه ۳۹ روی کار بسیار عالی علی کریمی، اولادی خوب نشانه‌گیری نکرد و توپ را از کنار دروازه به بیرون فرستاد. با سوت دقیقه ۴۵ می‌شود این‌طور نتیجه گرفت که پرسپولیس زمان بیشتری را در زمین استقلال گذراند اما همه تیم‌های صدرجدولی دنیا مشخصه‌ای به نام دفاع فشرده و چندلایه در جلو دروازه خودی دارند؛ این تیم‌ها تا زمانی‌که گلی دریافت نکرده‌اند، خود را به آب و آتش نمی‌زنند و منتظر موقعیت‌ها می‌مانند برعکس، تیم‌های خوبی که در شرایط خوبی نیستند مثل پرسپولیس، آنها تمام ۴۵دقیقه را به آب و آتش زدند و خود را به دیوار بسته استقلال پرتاب کردند تا با برگشت‌های کند و ناقصی که در حال حاضر دارند، شانس‌های زیادی به حریف صدرجدولی‌شان بدهند. نیمه‌اول، غلامرضا رضایی و علی کریمی از پرسپولیس و در جبهه استقلالی‌ها میثم حسینی، مجتبی جباری و فرهاد مجیدی فعال‌تر از دیگران بودند. در مجموع اگر بخواهیم برای نیمه اول به یک جمع‌بندی برسیم، باید بگوییم در این نیمه، فستیوال گل‌نزن‌ها در جریان بود. در نیمه دوم پرسپولیس از استقلال، تیم بهتر این بازی، یاد گرفت صبورانه عمل کند و نتیجه این شد که توپ، بیشتر در یک‌سوم میانی جریان داشته باشد. این بازی محتاطانه ۱۶دقیقه طول کشید تا روی یک کار ترکیبی بسیار عالی علی کریمی یک شانس خوب را به طبقه دوم استادیوم بفرستد. دقیقه ۶۳ میداوودی بیرون رفت تا شریفات جای او را بگیرد؛ میلاد در مجموع خوب بازی نکرد.

ادامه در صفحه ۹

عکس: مهدی حسنی، شرق

استقلال با سه گل فاتح «داربی» حذفی شد

تیر خلاص مظلومی به استیلی

گروه ورزش: سومین ملاقات پرسپولیس و استقلال در این فصل، سومین مصاف‌شان در هجدهم آذر و سومین رویارویی‌شان در جام‌حذفی با سه گل به سود استقلال به پایان رسید. استقلال ضمن صعود به نیمه‌نهایی جام‌حذفی در هفتادوسومین داربی تهران نتیجه‌ای به دست آورد که در تاریخ ماندگار خواهد شد. ۱۴ سال بود که هیچ یک از دو تیم نتوانسته بودند در داربی با چنین اختلافی حریف‌شان را شکست بدهند، اما استقلال به لطف درخشش مجتبی جباری در وقت اضافی این نتیجه را رقم زد و باعث کنار رفتن حمید استیلی از سرمربیگری پرسپولیس شد. بازی با میانداری قرمزها شروع شد، اما پس از چند حمله نصفه‌ونیمه این تیم، استقلال میانه میدان را از حریف گرفت و در مجموع در نیمه اول نمایش بهتری ارایه داد. در این نیمه، دو تیم موقعیت‌هایی هم داشتند. پس از اینکه ضربه خطرناک فرهاد مجیدی با فاصله اندک از کنار تیر دروازه عبور کرد این بازیکن در دقیقه ۳۳ معتقد بود که مجتبی شیری در محوطه جریمه روی او خطای پنالتی مرتکب شده، اما هدایت ممبینی داور مسابقه که برای اولین بار حضور در داربی را تجربه می‌کرد، چنین نظری نداشت. چهار دقیقه بعد یک‌بار دیگر دروازه علیرضا حقیقی تا آستانه فروپاشی پیش رفت. ضربه آرش برهانی از زاویه بسته به تیر دروازه برخورد کرد. در ادامه این صحنه، برهانی معترض بود که شیری روی او خطا کرده است. در آن سو تنها موقعیت جدی پرسپولیس در نیمه اول نصیب مهرداد اولادی شد، این مهاجم قدر پاس حساب‌شده علی کریمی را ندانست و ضربه‌اش به بیرون چارچوب رفت. به این ترتیب نیمه اول که با برتری نسبی استقلال همراه بود با تساوی بدون گل به پایان رسید. در نیمه دوم کیفیت بازی کمی افت کرد. در این میان بهترین موقعیت پرسپولیس نصیب کریمی شد. کاپیتان پرسپولیس پس از یک حرکت تکنیکی در محوطه جریمه حریف ضربه‌ای بی‌دقت به توپ زد تا پرسپولیس موقعیتی طلایی را از دست بدهد. در ادامه اسماعیل شریفات، بازیکن تعویضی استقلال در عرض یک دقیقه دو فرصت مطلوب را از دست داد. پرسپولیسی‌ها در آخرین ثانیه بازی می‌توانستند گل بزنند تا بازی به وقت اضافی کشیده نشود اما اولادی در زدن ضربه سر بی‌دقت عمل کرد. داربی ۷۳ به وقت اضافی رفت و در این زمان بود که فاجعه‌ای تاریخی برای پرسپولیس رقم خورد. نیمکت کم مهره پرسپولیس به استیلی اجازه نداد تا در وقت اضافی بتواند از تحلیل رفتن قوای تیمش جلوگیری کند. ابتدا در دقیقه ۹۵ نوبت به مجتبی جباری رسید تا روی پاس استثنایی مهدی امیرآبادی دروازه حقیقی را بازکند. چهار دقیقه بعد در پی اشتباه عجیب حقیقی، ممبینی سرنگونی مجیدی در محوطه جریمه را پنالتی تشخیص داد. جباری از روی نقطه پنالتی گل دوم خودش را به ثمر رساند. جباری که هفته گذشته به علت مصاحبه علیه مظلومی با محرومیتی یک جلسه‌ای روبه‌رو شده بود، بازگشتش به ترکیب تیم را به بهترین شکل ممکن جشن گرفت. در ادامه پرسپولیس نتوانست اختلاف را جبران کند بلکه شکستش سنگین‌تر هم شد.

ادامه در صفحه ۹

سرمقاله

سایه روشن یک بخشنامه

جمشید عدالتیان*

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ۱۰ بانک را موظف کرده تا ارز مورد تقاضای واردکنندگان کالا و خدمات را به هر میزان جهت مصارفی که در آینده خواهند داشت، تامین کنند. همان‌طور که آمار نشان می‌دهد بیش از ۸۰درصد از واردات کشور را مواد اولیه کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای تشکیل می‌دهند که عموما در بخش تولید از آنها استفاده می‌شود.

از این رو به دلیل نوسان بازار ارز، قیمت تمام شده بسیاری از کالاها در کشور دچار مشکل شده و همچنین برای تهیه کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای و تهیه مواد اولیه در چند ماه گذشته مشکلات تولیدکنندگان افزون شده است زیرا آنان نه می‌دانستند و نه می‌توانستند قیمت تمام شده کالای خود را برای عرضه به بازار محاسبه کنند.

در کنار این مورد، مدتی است که برخی کشورهای دنیا به‌خصوص کشورهای اروپایی نظیر آلمان از پذیرش «ال‌سی» ایران خودداری می‌کنند. در حال حاضر رابطه بانکی بین بانک‌های کشور و خارجی کمتر وجود دارد و تولیدکنندگان مجبور هستند که عموما از طریق صرافی‌ها پول کالاهای خریداری شده را واریز کنند که این امر نیز هجوم وسیعی از تقاضای ارز را در بازار ایجاد کرده است. همان‌طور که اشاره شد ۸۰درصد واردات کشور در بخش تولید است و این سبب می‌شود تقاضای بزرگی در رابطه با ارز را شاهد باشیم که به دلیل محدودیت‌ها، این تقاضا در بازارهای غیررسمی و غیربانکی خودش را نشان می‌دهد. به خصوص اینکه در حال حاضر تولیدکنندگان باید پول نقد تهیه کنند.

تاکنون رسم بر این بود که معمولا از طریق «ال‌سی» با پرداخت ۱۰درصد حساب خرید را باز می‌کردند تا کالا می‌رسید و سپس باقیمانده را پرداخت می‌کردند اما اکنون تولیدکننده به ناچار باید در بازار آزاد، پول نقد را تمام و کمال پرداخت کند. نگرانی دیگر این است که طبق روال معمول، سیستم بانکی امن است و بانک‌ها اعتبار یکدیگر را به رسمیت می‌شناسند، برای همین تولیدکننده با خیال راحت مواد را خریداری می‌کرد تا رسیدن کالا که مابقی را پرداخت کند اما اکنون باید تمام پول را قبل از دریافت کالا بپردازد که این خود نیز می‌تواند مشکلات متعددی را به وجود آورد.

علاوه بر این، پیش از این تولیدکننده می‌توانست مابه‌تفاوت ارز آزاد و دولتی را از طریق بانک دریافت کند اما معمولا این روش طولانی و سخت بود و برای همین نیز این کار به سهولت صورت نمی‌گرفت.

در چنین وضعیتی، بخشنامه جدید بانک مرکزی می‌تواند بسیاری از مشکلات را حل کند به طوری که تولیدکنندگان می‌توانند امیدوار باشند که از این پس به ثبات نسبی برسند و می‌توانند تا حدودی قیمت تمام شده کالاها را محاسبه کنند. از این‌رو بخشنامه بانک مرکزی را می‌توان گام مثبتی تلقی کرد. هرچند مشخص نیست که چطور اجرا خواهد شد و این امر، نگرانی‌هایی را دامن می‌زند.

* عضو اتاق بازرگانی ایران